

Transformant el manga. **Estudi de la transsexualitat** **a partir de l'art japonès**

Presentació

L'objectiu d'aquest treball és conscienciar i educar a través d'un manga sobre la transsexualitat, en concret als nens entre les edats de 10 i 14 anys.

Les motivacions que m'han conduït a fer aquest estudi són principalment dues.

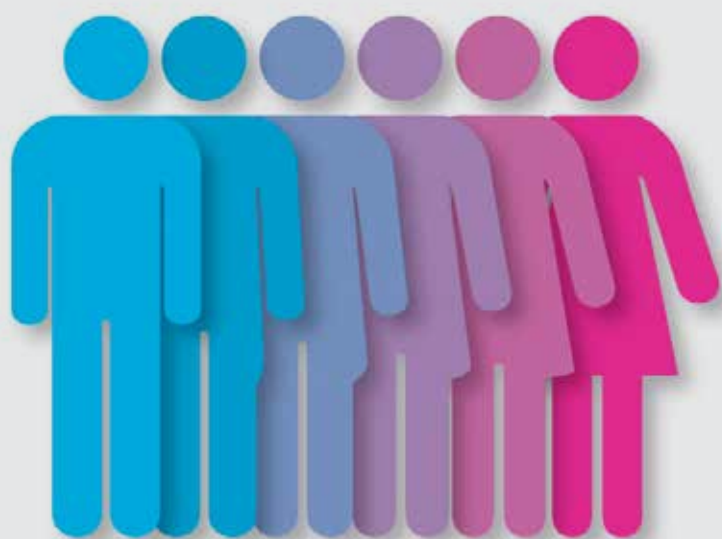
La primera és una història que em va ser explicada per les festes de Nadal de 2015.

Com cada any vam anar a celebrar el Nadal en família i em va sorprendre no trobar-hi la meva cosina. La meva tieta em va explicar que es trobava al funeral d'un company de classe, que, degut a l'assetjament escolar, s'havia suïcidat. Aquesta persona havia revelat que era trans a l'escola. La notícia em va causar un fort impacte.

La segona motivació és la meva passió pel manga i la cultura japonesa en general. És una cosa que sempre m'ha cridat l'atenció, en ser una cultura totalment diferent a la nostra. A més, el manga ha estat per a mi una inspiració en el moment d'aprendre a dibuixar i a desenvolupar el meu propi estil artístic.

El treball està estructurat en dos blocs: el teòric i el pràctic.

El bloc teòric està subdividit en quatre apartats. El primer apartat tracta tot allò referent al manga; el segon tracta els diferents codis visuals en el manga; el tercer parla sobre la transsexualitat, i el quart parla sobre els nens entre les edats de 10 i 14 anys.

El bloc pràctic parla sobre el projecte i es justifica el perquè dels aspectes formals utilitzats. També s'hi adjunten la recopilació i l'anàlisi de les dades obtingudes de les enquestes, les fitxes d'anàlisi i les entrevistes. Després hi ha la proposta, que conté el projecte en si mateix, juntament amb el resultat final i la seva justificació. Finalment, hi ha les conclusions del treball. A part, hi ha els annexos, on es pot trobar la informació que complementa el treball, així com totes les fitxes d'anàlisi i els resultats de l'enquesta.

Metodologia

Primer de tot vaig realitzar una investigació sobre tots els temes teòrics que em van permetre realitzar la part pràctica. Tota aquesta informació va ser extreta d'Internet o d'entrevistes amb diverses persones, i va ser la part fonamental per poder prosseguir amb el treball. En el moment de realitzar la part pràctica vaig decidir-me per fer-la a mà, ja que crec que és la manera d'entendre realment com treballen els dibuixants de manga que ho fan professionalment. Primer vaig escriure el guió tècnic i literari i vaig realitzar un *storyboard*. Després vaig prosseguir tot començant l'esbós de totes les vinyetes en blau, i les vaig anar perfeccionant a llapis fins a estar satisfeta amb el resultat. Finalment, aquestes

van ser passades a tinta i escanejades, per poder ser impreses a la mida d'un manga tradicional.

Cos del treball

«Manga» és la paraula japonesa per denominar el còmic: una sèrie de quadres en seqüència que combinen textos i il·lustracions per explicar una història. En concret, fa referència al còmic tradicional japonès, amb el seu propi estil narratiu i de dibuix. Generalment és en blanc i negre, amb un dibuix simple, per donar més èmfasi a la narració i al disseny de personatges.

El manga japonès modern és fruit d'una llarga tradició d'art nipona que es remunta al segle XII, però el pare del manga modern és Osamu Tezuka (1928-1989), ja que va agafar el millor dels seus predecessors i hi va imprimir tota una nova estètica que es convertiria en el distintiu del manga tal i com el coneixem en l'actualitat, com per exemple els característics ulls grans inspirats en els personatges de Walt Disney.

Algunes de les seves obres més distintives són *Astroboy* o *La princesa cavaller*.

Un cop estudiat el format que utilitzaríem, vam passar a estudiar el contingut del projecte. La identitat sexual, la identitat de gènere i l'orientació sexual són parts fonamentals de qui som. Tots tenim un sexe, un gènere i una orientació. Aquests es troben relacionats entre si, però són conceptes diferents.

Per orientació sexual entenem cap a on es dirigeix el nostre desig i atracció sexual.

La identitat sexual és el sexe biològic que se'ns atorga en néixer, normalment amb la interpretació dels nostres genitals com a masculins o femenins. Pel contrari, la identitat de gènere és el sentiment propi sobre el nostre *gènere*, és a dir, si ens identifiquem com una identitat masculina o femenina. Aquesta s'expressa a través de la nostra aparença, i de la forma com actuem, ens relacionem i ens sentim. Està fortament influenciada per les expectatives socials i culturals sobre com s'ha de pensar o actuar segons es pertanyi a un sexe o a un altre.

Si la nostra identitat de gènere i la nostra identitat sexual coincideixen seríem classificats com a *cisgènere*. En canvi, si la nostra identitat de gènere i la nostra identitat sexual difereixen seríem classificats com a *transgènere*.

Un transgènere és una persona que s'identifica i desitja pertànyer al sexe oposat, però no s'ha sotmès al procés de reassignació de sexe. Normalment se sotmet a una transacció social, sense recórrer a la cirurgia. En canvi, la transsexualitat es defineix com la convicció i el sentiment de pertànyer al sexe oposat al biològic. Es tracta d'aquella persona que no s'identifica amb el seu propi cos i que desitja canviar la seva identitat per la de l'altre gènere, adoptant la seva vida i esperant ser acceptat pel sexe al qual desitja pertànyer. Senten el desig de modificar les seves característiques sexuals de tipus genitals i físics. Per dur-ho a terme, se sotmeten a intervencions quirúrgiques i tractaments hormonals.

Amb l'enquesta vam poder saber quins coneixements posseeixen els nens actualment sobre el tema de la transsexualitat, si el tema es tractava a l'escola, les seves reaccions davant de situacions que tenien relació amb transsexuals i, per finalitzar, si consumien manga i/o anime. Aquestes enquestes em van ser de molta ajuda en el moment de realitzar el meu manga, i també per justificar si aquest de debò era un mitjà correcte per arribar al públic d'edats entre els 10 i els 14 anys.

Conclusions

Durant la realització del projecte ens vam poder adonar que de fet la transsexualitat és un tema bastant tabú encara a la societat d'avui en dia. El fet que hi hagués una negació per part d'alguns mestres per passar l'enquesta demostra el llarg camí que encara hi ha per recórrer. A més, amb els testimonis amb els quals vam comptar, que ens van explicar les seves històries, ens vam adonar també que això passa a tot arreu. També ens va sorprendre l'alta taxa de suïcidis que hi ha en comparació amb la resta de la comunitat LGBT+, i fins i tot alguna de les persones amb les quals ens vam entrevistar ens van confessar que havien intentat acabar amb les seves vides, i que això havia sigut degut a discriminacions per part del seu entorn laboral o familiar. Això demostra el rebuig per una part de la societat a tot allò que és diferent; i, malgrat que hagi millorat molt en relació amb el segle passat, aquesta situació encara existeix i s'ha de seguir lluitant i fer comprendre a aquests sectors de la societat que ho discriminin que és una cosa perfectament normal i que les persones transsexuals són tan mereixedores de respecte com qualsevol altra.

Una de les qüestions més sorprenents va ser el fet que la majoria dels nens havia sentit a parlar de la transsexualitat, però menys de la meitat sabia realment què era. Això demostra el desconeixement sobre el tema en l'actualitat, i la necessitat de difusió i aprenentatge sobre aquesta realitat, que pren vital importància en les vides de les persones que ho són, i que cal per fer-los costat i ajudar-los.

A més, també vam poder extreure la conclusió que el manga, o el còmic en general, és una bona eina d'aprenentatge, tant per a nens com per a adults. El fet de tractar-se d'un recurs gràfic facilita la seva lectura, i causa un impacte més fort en l'espectador, que reté millor la informació i el missatge transmès.

Webgrafia

– ALYSU. (2007). *Géneros de Anime y Manga*. [en línia]. Disponible a Internet: <<https://alysu.wordpress.com/2007/08/21/generos-de-anime-y-manga/>> – ANÒNIM. (2014). *Hitos de la transexualidad en España*. [en línia]. Madrid: Transexualia, Asociación Española de Transexuales. Disponible a Internet: <<http://transexualia.org/hitos-transexualidad/>> – ANÒNIM. (2015). *Cómo es el proceso para cambiar de sexo*. [en línia]. Disponible a Internet: <

dyejercicios/nota/comoeselprocesoparacambiardesexo-2055137/> – ANÒNIM. (2017). *Què fem / Qué hacemos*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://transformalasalut.wordpress.com/que-fem/>> – ARETA, P. (2010). *Renée Richards - Richard Raskind: El caso de la tenista transexual*. [en línea]. Disponible a Internet: <<http://www.puntodebreak.com/2010/05/05/renee-richards-richard-rasking-el-caso-de-la-tenista-transexual>> – BORRAZ, M. (2017). *La OMS dejará de considerar la transexualidad un trastorno, pero pasará a llamarla «incongruencia de género»*. [en línea]. Disponible a Internet: <https://www.eldiario.es/sociedad/OMS-considerar-transexualidad-trastorno-condicion_0_607189929.html> – BRUCKNER, A. (2015). *El asombroso caso de Renée Richards, la tenista transsexual que fue rechazada por sus pares*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://www.guioteca.com/tenis/el-asombroso-caso-de-renee-richards-la-tenista-transexual-que-fue-rechazada-por-sus-pares/>> – CARIDE CARRERA, S. (2018). *Classificació de Thibaudeau*. [en línea]. Disponible a Internet: <<http://www.ub.edu/artsgrafiques/node/345>> – CASADO, E. (2013). *Quién fue... Renée Richards, la mujer a la que no dejaban jugar el US Open por haber nacido hombre*. [en línea]. Madrid: 20 minutos. Disponible a Internet: <<https://blogs.20minutos.es/quefuede/2013/09/27/quien-fue-renee-richards-la-mujer-a-la-que-no-dejaban-jugar-el-us-open-por-haber-nacido-hombre/>> – DAMADENEGRO. (2011). *Hermafrodita dormido - Museo del Louvre*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://damadenegro.wordpress.com/2011/12/21/hermafrodita-dormido-museo-del-louvre/>> – DAN. (2016). *¿Qué tipos de manga hay?*. [en línea]. Madrid: Omega Center. Disponible a internet: <<http://omegacenter.es/blog/2016/01/03/que-tipos-de-manga-hay/>> – GAS-TÓ FERRER, C. (2006). «La Transexualidad. Aspectos históricos y conceptuales». *C. Med. Psicosom*, núm. 78. – GENIS. (2014). *¿Qué es el manga?*. [en línea]. Disponible a internet: <<http://misiontokyo.com/articulos/que-es-el-manga>> – GIBBON. (2015). *El misterioso sexo de Chevalier d'Eon*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://eltemplodelahistoria.wordpress.com/2015/07/30/el-misterioso-sexo-de-chevalier-deon/>> – GROVE, Á. (2013). *Exposición sobre la primera transexual inglesa, April Ashley, modelo de 'Vogue' en los sesenta*. [en línea]. Madrid: 20 minutos. Disponible a Internet: <<https://www.google.com/search?q=20+minutos&oq=20+minut&aqs=c-hrome.0.0j69i57j69i60l2j0l2.2287j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>> – HP, E. (2015). *Los tipos de mangas, por edades y géneros*. [en línea]. Disponible a Internet: <<http://mundo-otaku.estudiantes.info/2015/06/los-tipos-de-manga-por-edades-y-generos.html>> – JESULINK. (2012). *Cómo crear un manga en equipo - Escritores y dibujantes*. [en línea]. Disponible a Internet: <<http://www.sutorimanga.com/2012/04/como-crear-un-manga-en-equipo.html>> – JESULINK. (2013). *Cómo colocar las viñetas en tu cómic/manga*. [en línea]. Disponible: <<http://www.sutorimanga.com/2013/07/como-colocar-las-vinetas-en-tu.html>> – JESULINK. (2013). *Viñetas. Tipo de viñetas en el cómic y su significado*. [en línea]. Disponible: <<http://www.sutorimanga.com/2013/07/>>

vinetas-tipos-de-vineta-en-el-comic-y.html> – JESULINK. (2013). *Encuadre, tipos de plano y punto de vista en el cómic*. [en línea]. Disponible: <<http://www.sutorimanga.com/2013/07/encuadre-tipos-de-plano-y-punto-de.html>> – LA OTRA H. (2017). *¿Qué es el manga?*. [en línea]. Barcelona: Herder Editorial. Disponible a Internet: <<https://blogs.herdereditorial.com/la-otra-h/2017/07/12/que-es-el-manga/>> – LLUÍS. (2010). *Viñetas*. [en línea]. Barcelona: Norma Editorial. Disponible a internet: <<https://www.normaeditorial.com/concursomanga/?p=574>> – MALONE, L. (2018). *Las tasas de intentos de suicidio de personas transgénero son asombrosas*. [en línea]. ATC Llibertat. Disponible a Internet: <<https://atclibertad.wordpress.com/2018/10/21/las-tasas-de-intentos-de-suicidio-de-personas-transgenero-son-asombrosas/>> – MANDALA. (2010). *Clasificación tipográfica: Francis Thibaudeau*. [en línea]. Disponible a Internet: <<http://maquinasyfieras.blogspot.com/2010/09/clasificacion-tipografica-francis.html>> – MESSINA, G. (2017). *Downtown: Brandon Teena's Tragic Story*. [en línea]. Nova York: ABC News. Disponible a Internet: <<https://abcnews.go.com/2020/story?id=132702&page=1>> – MORENO, L. *Lili Elbe, el primer transexual de la historia*. [en línea]. Ciutat de Mèxic: Cultura Colectiva. Disponible a internet: <<https://cultura-colectiva.com/historia/lili-elbe-el-hombre-que-se-convirtio-en-el-primer-transexual-de-la-historia>> – PÉREZ PORTO, J; MERINO M. (2012). *Definición de tipografía*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://definicion.de/tipografia/>> – PERFECTO, D. (2012). *La transexualidad a través de los siglos*. [en línea]. Disponible a internet: <<http://defectoperfectoblog.blogspot.com/2012/10/la-transexualidad-en-la-historia.html>> – PIRIR PINEDA, A. O. *Concepto de tipografía*. [en línea]. Disponible a Internet: <<https://www.scribd.com/document/172207004/Concepto-de-tipografia>> – RODRÍGUEZ MERINO, R. (2017). *Transexualidad masculina: vivencias de la disforia de género*. [en línea]. Santiago de Xile: Universitat de Xile. Disponible a Internet: <<http://repositorio.uchile.cl/bitstream/handle/2250/146177/>> – SANZ-CABALLERO, S. (2014). «El Tribunal Europeo de Derechos Humanos y su respuesta al reto de la transexualidad: historia de un cambio de criterio». *American University International Law Review*. Volume 29, issue 4, article 5. – TORRALBA GARCÍA, M. (2017). *Chôjugiga: Una pieza clave de la identidad artística japonesa*. [en línea]. Saragossa: Secció d'Història de l'Art de l'Extrem Orient. Universitat de Saragossa. Disponible a internet: <<http://revistacultural.ecosdeasia.com/chojugiga-una-pieza-clave-de-la-identidad-artistica-japonesa/>> – UCHA, F. (2009). *Manga*. [en línea]. Disponible a internet: <<https://www.definicionabc.com/general/manga.php>>
